

687

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 110/א'

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ב', כה' בסיון תשס"ז - 4.6.1956

נוכחים:

- י. גורץ - היו"ר
- י. אפרתי
- ח. אריאכ
- י. בדר
- א. בהיר
- ש. דיין
- א. הרצפלד
- ס. חזני
- נ. לוי
- א. כהן
- ז. סרזיב
- ס. קלמר

סוזסנים:

- ד"ר א. לנדאו - סנהל מלווה חובה
- ד"ר ג. קיסרון - משרד המשפטים
- מר ספינק - משרד האוצר
- מר ש. בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

חוק מלווה חובה (תיקון), תשס"ז - 1956

הישיבה נפתחה בשעה 11.00.

ס.י.

היו"ר י. גורץ:

אני פותח את הישיבה.

חבר הכנסת בדר, לסדר היום.

י. בדר:

יש בעתונות ידיעות מאד משונות ובלתי מעודדות דווקא בקשר עם פרשת קלן. במשך שנה זו אני חושב שאין אדם שלא שמע פעם או פעמיים על המצב בקלן ומוציאים ללעג את שמו של ד"ר ברגמן, היחידי בקלן שאין לו סכונות. אם יהיו הכאשות או לא - הדבר הזה דורש חקירה.

אני מציע שהוועדה קודם כל תקבל אינפורמציה, שנית תדון, שלישית תציע ועדת חקירה בענין זה. ואם לא - אפשר להביא את זה לכנסת, אבל לא הייתי רוצה שזה יקרה.

היו"ר י. גורץ:

אני מקבל את הצעתו של חבר הכנסת בדר. גפנה את השאלה לשר האוצר, לאחר שנשמע - בחליט אם בדרון. לאחר שנדון בחליט אם לסנות ועדת חקירה או לא.

ס. קלמר:

שאלתי סכונות לאוצר. קראתי בעתונות בקשר לכך שהמסמלה עומדת להעביר את משרדיה מצפת. אינני יודע מהי הגזירה שנגזרה על צפת, המוסדות המקומיים מתקוממים נגד זה. מצד אחד מדברים על פיתוח צפת, ומצד שני המסמלה רוצה לעזוב את משרדיה משם. אני חושב שמן הרצוי שנשמע כאן אינפורמציה.

היו"ר י. גורץ:

השאלה תועבר לשר האוצר.

ט.י.

ד"ר ג. פיטרוב:

יושב-ראש הוועדה חייב לנו תשובה סלפני
שבועיים וחצי בענין להב הטבן.

הינ"ר י. גורני:

בתחומי השבוע הזה התשובה תיכתן.

א. כהן:

האם הועלה פעם בוועדה זו ענין שטטנר?

הינ"ר י. גורני:

לא, אבל אנחנו קוראים בעתונות כל מה
סתרחט סביב זה.

א. כהן:

אולי אפשר לבקש סיהיה כגון בירור בענין
זה?

הינ"ר י. גורני:

נניס סאלה לטר האוצר וננסע טה בפיו.

אנחנו עובדים לחוק סלווה חובה, סעיף 2.

ד"ר א. לנדמן:

בחוק כתוב שהיום הקובע הוא ה-1 באפריל,
אבל לא כתוב אם זה בהתחלת היום או בסוף
היום, לכן אנחנו כותבים כדי שהדבר יהיה פשוט, בתחילת היום.

מטרי סיבות ביקסנו את ההבהרה הזאת.
יש בעיה אחת בקשר לבעלות על הנכסים. באותו היום הקובע היו יכולים
לעשות ועשו פעולות בטאבו של סכדת נכס סטויים, ואנחנו נמצאים בסצב
סיס סני בעלים באותו יום על אותו הנכס, חנן סזה יש בעיה של הלואות
וחובות. סיס לאותם בעלי הנכסים, נניח סג-1.4 הוא סילס חלק מן החובות
או את כל החוב, אם הדבר הזה לא יהיה, אנחנו לא נדע אם אנחנו צריכים
לנכות או לא. נתקלנו כבר בסקרים כאלה והליגו צריכים לגבות סטני אנשים.

הינ"ר י. גורני:

אני מעמיד את התיקון להצבעה.

ה צ ב ע ה

התיקון בסעיף 2 - ג ת ס ב ל.

סעיף 2(ג)

ד"ר ג. פיטרוב:

המוספת האומרת: "...חלקת קרקע כאמור
בסעיף 15 - באה כדי להסיר ספק שנתעורר
בניסוח החוק. הסעיף בא לסתור טענה סעור לא נטענה, אבל אנחנו רוצים
להיות זהירים. בסעיף 15(א) (2) כתוב: "אם שטחו הבנוי של הבנין הוא פחות
סהאסור בפסקה (1), את השווי שייקבע לחלקת הקרקע עם הבנין על-ידי סטאי
שנתמנה לפי סעיף 48". זאת אומרת יש סקרה סטויים שאנחנו למען קביעת
השווי לוקחים גם את הבנין וגם את הקרקע. אז אני יכול להודיע סאין
סינוי מהותי.

ד"ר פ. זייב:

מה גורלה של חלקת קרקע בור של 50 דונם
שהקיסו עליה פעם בנין? האם אפשר לבוא
ולצורך הערכת הבנין להעריך ערך הקרקע של 50 דונם אלה?

א. כהן:

בסעיף 15(א) כתוב: "כשוויה של חלקת קרקע
שעליה הוקם בנין חקלאי יראן את שווי של
הבנין שהוקם כאמור". האם אפשר להגיד ששווי של הבנין יכלול את
סחיר הקרקע?

ד"ר ג. פיטרוב:

לא. התיקון בא כדי למנוע סקרה שלפי חוק
סיטהו שהוא חייב לכל הדעות יטען שהוא לא
חייב. התיקון אינו מסנה שום דבר.

הינ"ר י. גורני:

התיקון בא על-מנת לסלק תקלה שעלולים
להתקל בה. אותו הדבר שטר סוזייב חושש
ספניו ססילא קיים.

א. גה"ד

אם יש חלקת קרקע שנמצאת בסטח סחל עליו תסלום סס והיא קרובה לסטחים עירוניים, אז

זה סטורן כל סטח ס"היה.

ד"ר א. לנדאו:

על קרקע חקלאית אין הוראה בחוק.

היו"ר י. גורני:

אם במסך סלוס סנים היה מקרה סהטילו סלווה חובה על קרקע סאין להטיל עליה סלווה חובה - צריך לתקן את העוול. אם לא היה - סימן ססלכתחילה לא התכוונו לזה. לא יבואו סלוס סנים לאחר סבן, בזמן סלא תוקן סום דבר.

ח. אר"א:

לו עמדנו בתחילת ביצועו סל החוק, אני יכול להבין, יוסב סמנהל עם עורך-הדין סלו אנחנו עומדים כבר בגמר ביצועו סל החוק. עד עתה לא היה מקרה סנתקלו בקטיים. לסס סה בחוץ כל התיקון?

י. גר"ן:

אני מציע לכתוב במקום סלה, כסמור - לצורך חוק זה.

ז. סוזייב:

אני סבקס אחת ססטיים. אני סבין סאתם אוקרים סאין כוונה על אדמות ססוג זה סעומד עליהן סגדס לעסות זאת, ה"תי סעריך סאר אילו יוסב-דאס הוועדה היה סוצא את הנוסחה סמא"ס לכן, ספני להעלותה סאלה כזו והוברר סעל לכל ספק סאין כל כוונה להסמס ססעיף זה לסטרות אחרות.

היו"ר י. גורני:

אני סעטיף להציע את ססעיף.

ה צ ב ע ה

סעיף 2(ג)(1) - ג ת ס ב ל.

סעיף 4.

ד"ר א. לנדאו:

זו הקלה גדולה מאד, בפרט כסמצאנו הרבה מקרים סל יפוי כוח בלתי חוזר סל אנטיים סהבעל

איננו קיים.

י. גר"ן:

אני סתנגד לזה. אם לסיסהו יש יפוי כוח בלתי חוזר, אני ססכים לזה בתנאי סהוא גם סחזיק. אם יש לפלוני יפוי כוח בלתי חוזר והוא סחזיק סמקרקעים ובס אם יש לו איזה יסוד בכתב סעוטה אותו למעסה לבעל, אני סבין סאפסר לראותו כבעל. אבל רק בגלל סיס סמכס ויס יפוי כוח, אבל הקודם עוד סחזיק - אינני רואה סום סיבה לסה הוא יסלם ולא הבעל הקודם. תוקן זה אומר סבמקרים דבים בסספר בלתי צפוי סראס יעבור העומס סאדם סהיה עליו העומס עד היום לאדם אחר, ואולי סמקרים ססוייסיים יעבור סאדם סלא היה עליו סום עומס בכלל לאדם סיהיה עליו עומס כפול. בסלב זה ובזמן כזה יש לצמצם סאד את הדבר הזה, ואם אומר ד"ר לנדאו סזו הקלה, נכון, סמקרים ססוייסיים זו הקלה ובמקרים אחרים זו סכבדה. לחברות סיכון זו תהיה הקלה. אבל יש גם מקרים אחרים. יש בוודאי מקרים סל ססתכנים סעד היום לא היו חייבים בסלווה חובה וסהיום הזה תהיה עליהם חובת תסלוס, אמנם בסיעורים גמוכים, אבל יהיו גם מקרים סיחול סלווה חובה על אנטיים באופן רסרואקטיבי. סמקרים סאדם סחזיק - באותם מקרים אני סוכן לפסדה, סהיא לא כל כך הגיונית אבל פרקטיית. סחזקה פלוס זכות נראית לי כדומה לבעלות; סחזקה בלי זכות אינה נראית לי כבעלות.

ד"ר א. לנדאו:

בסטר ליפוי כוח בלתי-חוזר, אינני סאוסר סן ההוראה הזאת, כי אני אומר ססי סקיבל יפוי כוח בלתי חוזר ולא סילם את סמס בסאבו ולא העביר את הרכוש על סמו - סיסבול. אבל יש מקרים רבים סאנטיים סכרו את הרכוש שלהם על-ידי יפוי כוח בלתי חוזר ועכשיו הוא כבר כמעט ואינו קיים. לא אתווכח אתכם סלא תכניסו את זה, אבל דגש סצדק סבקס לפתור בעיה כזו סנתקלנו בה.

ס.י.

לפיכך אני אומר אין האוצר בענין זה מעונין להביא עוד הכנסה, אלא לפתור בעיה קיימת שאי אפשר לעבור עליה. פמידה שלא תסכימו לפיסקה (2) בסעיף זה, צריך ללכת לחברות האפורטרופוס ולהגיד: תן כסף. אז מדוע לא לוותר על ההכנסה? באופן כזה תראו בהוראה זו הוראה מקלה ופותרת בעיות של מקרים רבים בארץ. אם זה לא יתקבל - נבצע את החוק כמו שהוא, אבל זה יגרום לסבל רב.

ש. דיין:

נאמר כי כבעל רכוש במקרקעים יראו את הבעל הרשום. מה בענין הקרן הקיימת והטוסדות האחרים שהם הרשומים והחוזרים לפי זה לא יחייבים.

ד"ר א. לנדאו:

סעיף 8(ב) בחוק הקיים פותר את הבעיה הזאת. כאשר יש חכירה, החוכר הוא הבעל הרשום.

ש. דיין:

ברשות הפיתוח יש מקרים שאנשים מחזיקים בחוזה של שנה אחת ובכל שנה מחדשים אותו.

היו"ר י. גור:

היה לנו כבר דיון בענין זה, ומוכם שעד שלוש שנים רואים אותו כפטור, למעלה מזה -

לא יהיה.

א. בהיר:

קיימת בעיה לא רק לגבי סיכונים, אלא לגבי פרדסים. כל הפרדסים שהועברו על-ידי רשות הפיתוח למתיישבים, רשות הפיתוח לא סילמה.

ד"ר א. לנדאו:

היא סילמה שליט מהסכום.

א. בהיר:

האם אי אפשר לנסח את הסעיף באופן מפורט לגבי הסיכונים ולפתור את הבעיה הזאת.

ד"ר א. לנדאו:

אם נמחק את סעיף 1 ונשאיר את סעיף 2 - זה פותר את הבעיה.

ס. פלמר:

סעיפים 1 ו-2 באים לתקן עוול גדול, והתיקון הוא לא רק לגבי חברות הסיכון, אלא גם לטובת הממשלה. כי יש יחידות סיכון רבות שלא הועברו בטאבו והממשלה נותנת הלוואות שאין לה כל בטחון חוץ סיפוי כוח על הרכוש, כי החברות אינן יכולות לעמוד בחוק, זאת אומרת שחברה פלונית או אלמונית מוציאה כך וכך כסף בזמן שאינה חייבת את הכסף הזה. וכאשר הולכים להעביר, יש צורך בתעודה מסילוה חובה, ואז יש ויכוח בין החברה והמשתכן. ואם נלך יותר רחוק, הרי מסילוה חובה אינו יכול לקחת מהחברות, כי למעשה כל חברה ננתה על אדמות לא שלה. אז בוצרים יחסים מחודדים בין המשתכנים והחברות.

חברים שרוצים להפריד בין 1 ו-2 יעשו

חצי סלאכה, כי יש משתכנים שהחזיקו כבר בדירות מבלי שזה יועבר על שםם, וכן יש משתכנים רבים ששילמו את הכספים ולא נכנסו לדירה.

לכן אם רוצים לתקן, צריך להשאיר גם את

סעיף 1 וגם את סעיף 2. אבל לי יש הצעה לתיקון אחר. אם אנחנו אומרים שיש הרשאה ויש חוזה - זה מספיק. לא צריך את הסכמת המנהל, ביחוד כאשר אנחנו עומדים עכשיו ב-1956. לכן אני מציע למחוק את הסעיף 1 ו-2.

היו"ר י. גור:

דווקא משום שאנחנו עומדים ב-1956 צריך להשאיר את זה. אילו טענת את טענתך

ב-1953, הייתי מקבל אותה.

י. בדר:

כאשר עושים תיקונים בשנת 1956 לחוק שבנוסח לתוקפו ב-1.4.53, אפשר לעשות רק תיקונים בטני מקרים: תיקונים טכניים, או הקלות במקרה של אי-צדק.

מ.א.

עוד הערה כללית אחת, מסתכן כוונתי הרבה פחות חשוב מחברות סיכון. לחברות סיכון יש עורך ציבורי חשוב, מפלגות, ארגונים, הסתדרויות עובדים, לכן לא צריך לסגוע במסתכן.

א. אפרת:

אני חושב שהתיקון לגבי חברות סיכון ומסתכנים הוא צודק. אינני מקבל את ההנחה שכל מי שלא העביר ודאי יש לו הסכמים. צמידה שזה נובע לחברות סיכון, זה צודק.

היו"ר י. גורי:

אנחנו צריכים לברר נקודה עקרונית אחת, וכרבע שוועדת וכספים תתייבב על איזה בסיס, יוקל עליה אחר כך להצביע על הסעיפים.

השאלה היא אם אנחנו אומרים שכאשר אושר החוק לפני שלוש שנים, אי אפשר לתקן אותו מבחינה עקרונית, מכל מקום כעבור שלוש שנים אפשר לתקן צרכים טכניים, פרוצדורליים, כדי לסלק קשיים. זו השקפה אחת.

עכשיו מגיעים לדברים יותר קשים. אומרים שאי אפשר לתקן את החוק כדי להעביר מעמסה מאזרח אחד לשני. האוצר רוצה לתת הקלות, יתן הקלות, אבל אי אפשר כתום שלוש שנים להעביר מעמסה. אי אפשר עכשיו לבוא לאדם שחי בהרגשה שלא מגיע ממנו ולדרוש.

שלישית, יש בעיה שעל-ידי התיקון לא מעבירים מעמסה מאחד לשני, אלא מסלקים איזה קושי. מסילא אנשים לא חייבים לסלם, אז אנחנו על-מנת לסלק את הקושי הזה מתקנים.

ובכן עומדים להצבעה שני דברים שונים: (א) להעביר מעמסה מאחד לשני; (ב) להסיל על מי שהיה פטור. אעמיד להצבעה את סעיף 7(א).

הצבעה

סעיף 7(א) - נתקבל.

סעיף 7(ב)(1)(2).

י. בדר:
אני מציע בסעיף 7(2) במקום המלים "או רטאי" לכתוב "ורטאי", ולמחוק את פיסקה (1).

היו"ר י. גורי:
אעמיד הצעות אלו להצבעה.

הצבעה

סעיף 7(ב)(1) - לא נתקבל.

הוחלט: למחוק את סעיף 7(ב)(1).

הצעתו של חבר הכנסת בדר לכתוב במקום המלים "או רטאי" "ורטאי" - לא נתקבלה. (הסתייגות לחבר הכנסת בדר).

ס. קלמר:
אני מציע למחוק את המלים "להנחת דעתו של המנהל".

הצבעה

הצעתו של חבר הכנסת קלמר - לא נתקבלה.

סעיף 5.

צריך למחוק את הסיפא, כי זה מה שכתוב בסעיף 7(ב) (1) שאותו מחקנו.

ד"ר ג. סיטרון:

ה צ ב ע ה

היו"ר י. גורז:

הוחלט: למחוק את הסעיף.

סעיף 8.

בסעיף זה מציעים למחוק את המלים "או 8(ב)".

היו"ר י. גורז:

ה צ ב ע ה

הוחלט: למחוק את המלים "או 8(ב)".

סעיף 7.

לסעיף זה אין הערות.

היו"ר י. גורז:

ה צ ב ע ה

נ ת ק ב ל

סעיף 8.

זהו סעיף חדש, הוא בא לפתור בעיה שכתוב טעות של מחבר החוק לא דנו עליה. הענין נשאר פתוח עד היום. הפיסקאות הן די ברורות.

ד"ר א. לבדאן:

אם בעל רכוש השאיר 9,000 לירות ב"ן שלושה בנים, האם כל אחד מהם חייב במלווה

ג. לוי:

חובה או לא?

י. בדר:

כאשר ירושה מתחלקת בין מספר יורשים, הסעיף הוא פשוט. אבל בניה שכל הרכוש ניתן לאלמנה לכל ימי חייה, זה כבר לא פשוט, כי אז סעיף כזה מסיל תשלום מלווה חובה על אנשים שלא יקבלו שום דבר, ומה שיקבלו - יקבלו בעתיד די רחוק.

מה יהיה המצב במקרה שצוואה מחלקת את הרכוש לא לפי חלקים, אלא לפי חפצים?

יש מקרים שצריך הירושה הם חפצי בית. כאן לא כתוב, לפי חלקו באותו רכוש שהיה במלווה חובה, אלא בירושה.

ד"ר ג. סיטרון:

אני טוכן לתקן ולכתוב, באותו רכוש. אם נשאר בית של 20,000 לירות ופרדס של 50,000 לירות, שיעורז המס על הבית הם גבוהים.

היו"ר י. גורז:

אתה רוצה להבטיח שלא ייעשה עוול למי שקיבל חלק יותר קטן בירושה, אז צריך למצוא נוסחה מתאימה כדי להבטיח זאת.

י. בדר:

הסווי של הרכוש הוא אחר לגמרי לצורך המלווה ואחר לצורך הירושה.

היו"ר י. גורז:

אנחנו דוחים את הסיכום בסעיף זה.

סעיף 9.

היו"ר י. גורדי:

ה צ כ ע ה

סעיף 9 - ג ת ק ב ל.

סעיף 10.

היו"ר י. גורדי:

ה צ כ ע ה

סעיף 10 - ג ת ק ב ל.

סעיף 11.

ז. סוזיצין:

אני חושב שהתיקון היום, לגבי מקרים שהציוד כבר נסכר, הוא בהחלט לא צודק.

י. כדר:

במקום סטויים עומדת סכונות חקלאיות שאינן שייכות לאיכרים במקום אלא לאיזה אנגזון, קואופרטיב או חברה שמטכירה אותן לחקלאים. הציוד הזה אמנם מטמטק חקלאי אבל לא מטק חקלאי של בעליו, אלא להיפך.

יכול להיות עוד מקרה, שבעל הסכונות מטמטק בהן למטקו החקלאי אבל נוסף לזה הוא מטמטק בציוד זה גם לחכירה לחקלאים אחרים. אני טוען שבשני המקרים ייחשב הציוד כציוד תעשייתי וישולם עליו מלווה חובה כציוד תעשייתי ולא כציוד חקלאי.

ח. אריאב:

אני מציע לכתוב: "של בעל מטק חקלאי המטמטים למטק חקלאי". כי אם כתוב "למטקו", יכולים לפרש זאת למטקו בלבד.

היו"ר י. גורדי:

אני מציע שזה ינוסח כך: "המטמטים לחקלאות והם רכושו של בעל מטק חקלאי".

ה צ כ ע ה

התיקון נתקבל.

היו"ר י. גורדי:

הבאתי פעם מכתב של התאחדות בעלי-בתים בכפר טבא, הם טוענים שהעריכו אותם פסו כחל-אביב. אני יכול להזמין אותם לפני ועדת מסנה, אבל דק אם חושבים שדבר זה ניתן לתיקון.

ד"ר א. לנדאן:

הבעיה היא לא דק של כפר-טבא, אלא של כל מקום שדוטה לכפר-טבא, אם רוצים לעשות תיקון, זה יזעזע את כל החוק מחדש. אין כבר סנגבון, בטארו דק עשרה אנשים שמחסלים את כל הדברים ואין מה לעשות בענין זה.

פ. קלמר:

התשובה שאין כבר סנגבון אינה נוגעת להם, הם פנו כבר לפני למעלה מסנה, ויש לעשות משהו בענין זה.

היו"ר י. גורדי:

אנחנו נזמין אותם ונראה מה אפשר לתקן.

הישיבה נסתיימה בשעה 13.40.